

Naročnina doma na sküpnini naslov mesečno 2 D., na posameznoga 2 Din. 50 par.

V inozemstvo 6 Din., ali z M. Listom, M. Ogracekom i kalendarom 8 Din. 50 para., letno 100 Din. Plačati se mora bar mesečno naprej. Štev. položnice 11806.

NOVINI

SLOVENSKE KRAJINE

N. G. Milač Simon prof. MO
Majstrova ul. 3. Maribor ali

Vredništvo v D. Lendavi hš. 67, uprava v Črensovcih, Slov. Krajina. Cena oglasov: cela stran 800 Din., pol ...
oglasit ...
više vsaka reč 1 D. 50 p.
Popüst po dogovori.

Kristuš i narodnost

Dnes den je ves svet prepojeni od narodnosnoga gibanja ali nacionalizma. Vse tekmüje, što bi bio bole naroden, zvest i veren sin naroda, ali što je bole nacionalen.

Lübezen do naroda je zasajena v človečo naravo, ima pa tüdi svoj fundament, poleg naravnoga zakona, v božem zakoni: „Lübi svojega bližnjega, kak samoga sebe“. Ali dnes den se prava lübezen do naroda znamenjavle z čistim povuličnim kričanjem, tak, ka se istina ne vpošteva i poštüje, vulično kričanje nacionalnih, ali narodnih grl pa se za veliko štima. Ešče bole se pretirava! Tak, ka v imeni narodnosti smeš kajšteč činiti, celo krivice i nepoštenosti. Ešče več, povzdigava se na boži prestol... (poganstvo!).

Kristuš je vzor i zgled vsega življenja, zato nam je tüdi on zgled i vzor prave i istinske lübavi do naroda i do domovine, ali če ščete, zgled narodnosti v najlepšem i najplemenitejšem smisli. Ali je to plemenito i zvišeno čütenje — lübvav do naroda i do domovine — bilo tüdi v srci Gospodovom? „V kelko se človeči razum spomina, v vsakom časi, pri vseh narodaj, je ime domovina, bilo sveto. Ešče pri pokvarjenih narodaj so ga ne zatajili nikdar!“ (Luden H.) Kak veličastno nam doni harfa Davidova i opeva v psalmaj, lübvav domovine, štere je Gospod tüdi molo. Kak sladko doni iz Marijinoga Magnifikata: „Sprijao je Izraela, svojega slüžabnika.“

Brezdvomno je, ka je Gospod prisrčno lübo svoj narod, svojo domovino, njene gore, doline i ravnine, njene bistre potočke, čisto gladino njenij jezer i morja, njegova svetišča, svete spomine očakov i prorokov... Ali poleg vsega toga predre vozko i tesno mišljenje židovskoga naroda i gleda pa vidi pred seboj vse narode i lüstva, vso deco božo. Njegovo srce obimle vse! Že k svojim jaslicam pozove, poleg betlehenskijh pasterčkov, modre iz delešnjijh krajov, kakti zastopnike vseh poganskijh narodov i lüstev. I ravno zato je On vsem narodom ednako mili i sladek, vsakši pravi: Gospod je naš. Njegov boži navuk je vsem prikladen, ar Kristuš Gospod, kak tüdi njegova cerkev, je za vse!

Ali poleg toga pa ne izklüčuje lübezni do svoje vozkejšje domovine, do Izraela. I v kom se kaže lübezen Kristušova do svojega naroda i do svoje domovine? Šteri so tisti znaki njegove lübavi, šteri so tüdi nam kaži-pot, zvezda vodnica v tom žarečem pitanji nacionalizma?

V kom se kaže lübezen do naroda i do domovine pri Gospodi? Celo njegovo življenje i delovanje je na domačoj zemli i med svojim narodom i to po navadaj svojega naroda i kraja.

Podvrže se postavi Izraelskoga naroda, postavi obreze (Rom. 2. 25.) i postavi očiščavanja. Kak „Sin postave“ ide 12 letni v Jeruzalem i posveti vse narodove svetke. Njegova govornica je govornica naroda, preprostoga, sirmaškoga naroda. Ves svoj navuk prikroji domačim razmeram, v domače, narodne prilike obleče svoje prelepe prilike: Sejač, Dober pastir, kvas, gorice itd. Iz domače narodne zgodovine vzeme zglede i peldje, narodne, domače junake poveličüje: Abrahama, Mozeša, Salamona, Davida, Elijaša itd. Kelko poštüvanja i lübezni do domačega lüstva i kraja, je vu vsem tom, kelko tople i iskrene lübavi je vsajeno v vse to notri! Ne kriči, ne zmerja, nego kaže lübvav v činjenji i v življenji! I to so pravi znaki prave i resnične lübavi do doma i do naroda. Dnešnji svet pa ide mimo toga, včasi celo zametavle i zaposta-

vla vse to ka je v istini domačega i narodnoga i samo na to pazi, kak naj jako kriči „narodno“.

Dobrohotno govori Gospod toti z Samarijankov, ali naglašä, ka zveličanje pride od Izraela. Pride čas i to je, ka bodo lüdjje Boga molili v dühi i istini, ali Bog se pravilno časti vendar v Svetišči v Jeruzalemi.“ Jan. 4. 22. Ravnotak z Kananejkov: „Poslan sem v prvom tali k zgüblenim ovcam Izraela.“ I svoj narod imenüje „Pri očinom stoli sedeči sinovje“, dokeč drüge po guči kananejske žene „psički“. (Mt. 15. 24-26).

Z narodom, z domovinov čüti v svojem povišanji, kak tüdi v svojem ponižanji! I s kak težkim i žalostnim srcem govori o usodi svojega naroda i domovine. „Jeruzalem, Jeruzalem, kelkokrat sem šteo vküp spraviti tvoje sine, kak kvočka svoje piščance, pa si ne šteo!“ (Luk. 10. 12. Mak. 12. 1.) Nad svojim narodom i nad svojov domovinov toči, kak veren i lübeči sin, svoje bože skuze... Lk. 19. 41.

Iz te domovinske lübavi se zlevle njegovo srce, kda iz Olske gore z apoštoli glede varaš, sveto mesto Sion, svetišče Gospodovo. I vse to, kda se spomni, ka bo to prah, ka kamen ne ostane na kamni, ga gene slava Izraelova do skuz. (Lk. 9. 40.) Tak nosi na svojem srci usodo svojega naroda.

Kak sveta je „Oblüblena dežela“ — „Sveta dežela“! Zakoj? zato, ar to je njegova domovina, to je njegovo lüstvo, njegov narod, kde je rasteo, delao, trpo i živo celo svoje zemeljsko življenje.

Moremo tedaj tüdi mi lübiti svoj narod, svojo domovino? Ja, ar to je naša sveta naloga i dužnost. Ali ne pozabimo, ka narod i domovino moremo lübiti, ne samo kričati, ka smo narodni, nacionalni. Vzglede i peldo prave lübavi do naroda i do domovine nam davle Kristuš. Na tom fundamenti more stati i sloniti narodnost vsakoga dobrega katoličana! Vsakoga dobrega državlana!

Nedelska šola.

Hranilnice ne dajo penez.

Mislimo, ka mammo pred seboj Amerikanca, šteri je ravno zdaj prišeo domo i prineseo s seboj za 200.000 Din vrednih amerikanskih penez. Za 100.000 Din si küpi vrednoščo, 100.000 Din pa dene v domačo hranilnico.

Ali te penez ne leži v hranilnici. Pride po te penez kmet Ivan, si izposodi 100.000 Din in si da za te penez napraviti novo hišo. Novo hišo je napravo bogat zidarski podjetnik. On je küpo vse! cigeo, pesek, vapno, les; on je plačao vse majstre; po opravljenom deli da kmeti Ivani klüče, on pa dobi penez, štere nese v hranilnico, ar jih doma ne potrebüje.

Dobro pomislimo kaj se ja zgodilo!

V hranilnico je dao 100.000 Din prvič naš Amerikanec, potem pa zidarski podjetnik. Vloge ma zdaj hranilnica 200.000 Din, penez pa samo 100.000 Din je dužen kmet Anton, te človek pa tüdi lejko pokaže kama je dao penez, ma lepo novo hišo.

Na ednaki način se penezi obračajo. Mislimo, ka se to zgodi 10 krat zaporedoma. Desetkrat dobi hranilnica za vlogo 100.000 Din, ma teda vloge za eden milijon Din, penez je pa samo 100.000 Din. Ma zvün toga devet dužnikov, vsaki dužnik pa svojo hišo, štera je vredna najmenje 100.000 Din. (navadno več!)

Hranilnica ma zdaj 100.000 Din penez, za 900.000 Din. dužna pisma, vloge pa za eden milijon dinarov. Dokeč so vüpniki mirni, dokeč se ne bojijo za svoje penez, je vse dobro, ali joj je te, če te vüpnike (tak pravimo osebi, štera da penez v hranilnico,

ona najpre svoje penez zavüpa hranilnici zato je vüpnik!) nekaj zmeša. Pravimo, ka se zve, da je dala hranilnica posojilo takšemi človeki, šteri je svojo vrednoščo napravo, zdaj pa je te penez zgüblen. Beži naš Amerikanec v hranilnico i prosi svoje penez nazaj, to se pravi, ka zdigne svojo vlogo. Dobi jo, ar hranilnica ravno ma doma 100.000 Din. Ali komaj Amerikanec zapre dveri, že pride zidarski podjetnik, tüdi on terja svojo vlogo... Kak zdaj? Če hranilnici hitro što da novo vlogo, ali če dobi posojilo, je prav, plača tüdi toga. Toda lejko se zgodi, da pribeži tretji, štirti, peti vlagateo, hranilnica nema penez, samo dobro dužno pismo... Šteri je ne mogeo dobiti svoji penez, preklinja, razbija, širi slab glas od hranilnice, priběžijo vsi vüpniki, hranilnica zgübi zavüpanje, prepadne po krivici božnih lüdi. No, ne prepadne včasi, prvič vniči svoje dužnike, same poštene lüdi, šteri zagvišno znajo, ka leto za letom bi plačali svoj dug, če bi meli čas... Ali časa ne... Na dužnike pritisne sodnija, deset hiš je k odaji, penez ne dobiti, tisti ništerni, šteri so meli doma kaj dinarov, pod vrednostjov pridejo do hiše, za 10 hiš komaj spravijo vküper

300.000 Din, devet vlagatelov bi moglo dobiti 900.000 Din, dobijo pa samo 300.000, to je dve tretini svojijh pošteno zaslüženijh penez so zgübili. Vničeni so tak vlagatelje, vničeni so tisti, šterim so pod vrednostjov odali hišo, smeje se pa nepoštenež, šteri je more biti sam nahujskao vlagatele, naj prosijo svoje vloge nazaj, z namenom, ka bi v kalnoj vodi ribaro.

Što naj reši narod takše nesreče? Samo država. Zato more meti država svoje oči pri hranilnicaj; tak more paziti na delo hranilnic, kak pazi na delo borze, to je — na senje za penez.

...Vsi se spominamo, ka ešče ne dugo so se vrgli lüdjje na hranilnice, vse štelö meti svoje penez nazaj. Što je sego zmes. Država. Država je mogla rešiti poštene vlagatele, poštene dužnike od nesreče, štera bi lejko vničila mirno življenje stotinam družin.

Se zna, da vsaki človek to ne razmi. Slamo svoje prazne glave trosi naokoli, zbantüje tiste, šteri ščejo dobro, drapne po roki, štera ga drži vujškar, štera ga brani, da ne zleti v prepad.

„Lejko bi štampali penez, pa bi vsaki dobo nazaj svoje...“ pravijo ništerni. Bomo vidli drügo nedelo, če pametno, ali ne. I.

Tistim, ki majo svoje v Franciji i našim vu Franciji.

Na jezere našega lüdstva je v Franciji. Vsi neso v dobrom mesti. Pa čeravno so v dobrom mesti, je dužnost domačijh, da zvejo od svojijh, kak so, kak se njim godi, jeli so zdravi, jeli morejo svoje verske dužnosti spunjavati, jeli me trpijo krivice, kak slüžijo itd. Na vsa ta i spodobna pitanja bi mi radi dobili odgovor i ga prečteli domačim našijh delavcov vu Franciji. Naj se naš dober narod ne pokvari v tujini, naj ga obdržimo vernoga Kristušij, smo se odločili na te stopaj. Naj pa moremo ta pitanja staviti na gospodarje i gospodinje našijh izseljencov, je potrebno, da mammo pri roki vseh izseljencov naslove. Vnogi stariš ne bo točo bridkijh skuz nad pokvarjenostjov i drügov nesrečov svojega vu Franciji, če de nam šo na roko i pošle nam svojega naslov v Franciji. Že sama ta miseo, ka bi domači radi zvedili od gospodarov, kak se njihovi pri njem obnašajo, bo de te nazaj držala od vnogoga nepremišlenoga koraka. Zbüdila pa bo zed-

nim pri vseh zahvalnost, ar do vidli v tom prizadevanji veliko lübezen do njih, ki se morajo po tujini potepati i si slüžiti z teškim delom vsakdešnji krüh.

Vas, naši domači, ki v Franciji slüžite, pa prav iz srca prosimo, poskočite nam i vi na pomoč, pa nam pošlite poleg svojega i gospodarovoga naslova tüdi naslov tistijh našijh lüdi, za štere znate, njihovoga gospodarä, pa naslov dühovnikov, v šteroga faro spadate vi i oni spadajo. Spoznajmo se med seboj! Zvezimo se vküp v tom pokvarjenom sveti z vezaljom lübezni, ka nas ne odnese poveden pokvarjenosti, ka se ne vtopimo v njej.

Sinovje i hčeri Slov. Krajine, primite za to vezalje lübezni, štero smo vam vtegnoli vsem, pa nam pošlite naslove našijh francuzkijh izseljencov, njihovijh gospodarov i dühovnikov. Včinite to domači i tüdi sami delavci.

Vsi primimo za vezalje lübezni! Pošlite naslove vsi na Vredništvo Novin v Črensovcijh.

Ka to ne pravite?

M. Krajina se zahvali g. poslanci Benko Jožefi, da je odpravo dačo na šmarnico. G. Horvat izidor, tajnik JNS. pa je razposlao okrožnico po lendavskom sreži, v šteroj poziva goričance na zahvalnost do g. Hajdinjak Antona, nar. poslanca, ar je on odpravo dačo na šmarnico. Gda je lansko leto g. ban hodo v Soboti, je jasna i glasna zahteva gornjega lüdstva bila, naj se odpravi dača na šmarnico.

Od banske uprave je oblast dobala strogo zapoved, naj sterja dačo na šmarnico, ar banovina potrebüje za kritje svojijh stroškov te penez i dozdaž ešče ne dobila obvestila, da je dača zbrisana. Gda vse to tak stoji, kak pišemo, nastane pitanje, što je obvdačo šmarnico? Što je vzeo iz šmarnice tisti čemer, šteri lüdi nore dela? I mi po düšnojvesti odgovorimo, da so dačo navrgli na šmarnico isti lüdjje, ki so zdaj proti njej, navrgli so jo pa zato, naj ne bi škodila zdravji i pameti našega lüdstva,

zdaj pa se hvalijo okoli, da so to dačo odpravili, če pa naš narod obešteža i znore pri njej — to sveta ne briga več. Prle je bila glasna hvala, ka je dača spravljena, zdaj je pa glasna hvala, ka je dača odpravljena, šmarnica pa ostane divjačina. Istina pa je, da dačo vplati i odpraviti more samo višja oblast, nišče drügi ne.

Ka to ne pravite?

Od naših v tujini.

Pozdrav pošilajo: Plej Ignac iz Črensovec i Copek Štefan iz M. Polane, oba v Franciji, svojijh domačijh pa vsem naročnikom Novin, Marijinoga lista i Marijinoga ograçeka. Horvat Ana, M. Polana, iz Francije starišom, brati, sestri, gospodi Ranteša Antoni, dühovniki, gosp. vučitelji Horvat Ivani i celoj Slovenskoj Krajini. Slovo vzeme od svoje rojstne hižice zato, ka stopi v Franciji v samostan; Balažic Ančka i Marta, z Genterovec, zdaj v Franciji, celoj Slov. Krajini, starišam i rodi i vsem naročnikom Novin i M. Lista v Franciji, Bog je poživi, želela.

NEDELA.

Bela nedela.

Evangelium Sv. Jánoša XX.
Vu onom vremeni: Gđa bi večer bio tisti den, prvi Sobote, i dveri bi bile zaprte, gde so bili vučenicke vtip spravleni za volo straha Židovskoga, prišao je Jezus, i stano je na sredi, i veli njim: mir vam bodi. I gđa bi to pravo, pokazao je njim roke, i rebro. Raduvali so se zato Vučenicke, ka so vidili Gospodna. Pravo njim je zato pali: mir vam bodi. Kak je mene poslao Oča; i jas pošilam vas. Eta gđa bi velo i pihno je na nje, i veli njim: vzemte Dúha svetoga, šterim odpústite grehe, odpúščajo se njim: i šterim je zadržite, zadržani so. Tomaž pa eden z-ti dvanajset, ki se zove Dvojnik, ne je bio ž-njimi, gđa je prišao Jezus. Pravili so zato njemi drugi Vučenicke: vidili smo Gospoda. On je pa velo njim, čí ne bom vido vu njegovu rokaj cvekov prebodjenja, i ne pústim prsta mojega vu mesto cvekov, i ne pústim roke moje vu rebro njegovo, ne bom vervaov. I po osmom dnevi so pali bili Vučenicke njegovu notri, i Tomaž ž-njimi. Prišeo je Jezus zaprtimi dverami, i stano je na sredi, i pravo je: mir vam bodi. Potomtoga veli Tomaži: notri pústi prst tvoj esi, i gledaj roke moje, i nesi se roko tvojo, i pústi jo vu rebro mojo, i ne boj neveren, nego veren. Odgovoro je Tomaž, i pravo je njemi: Gospod moj, i Bog moj. Velo je njemi Jezus: ka si vido mene Tomaž, vervaov si: blaženi, ki so nej vidili, i vervali so. Vnoga je ešče i druga znamenja včino Jezus nazoči svojih vučenikov, štera so nej popisana vu eti knjigaj. Eta so pa pisana, naj verjete, ka je Jezus Kristuš Sin Boži: i naj vervaovji žitek mate vu njegovom imeni.

*

„Mir vam!“

Značilen je Gospodov pozdrav: Mir vam! Po svojem vstaniju ponovno pozdravla svoje apoštote i svoje vernike z tem pozdravom: Mir vam! Mir, to je edna največjih božjih dobrot na tom sveti, ar mir je podlaga srečnoga i blaženoga, zadovolnoga življenja na sveti. Mir z Bogom, mir z bližnjim i mir z samim seboj, to je tisti trajni mir, ki nam ga žele Kristuš Gospod!

Kak si tudi današnji svet žele mira, ali doseči ga ne more, ne zna! Pa kak težke milijone so že potrošili imenitni gospodje na mnogih-mnogih mirovnikih konferencaj za mir, ali napravili ga ešče neso i ga tak nalehci ne bodo. Ve skoro vse mirovne konference so se izjalovile i vse delo i trūd, kak zgleđa, bo brez sada. Zakoj? Ali bo vsa dobra vola, plemenito mišljenje i prizadevanje zabadav? Kak se vidi, skoro lejko pravimo, ka ja. I zakoj? Svet dela brez Boga, brez Kristuša, brez njegovih večnih resnic i pravic, dela brez Kristušove milosti i ljubavi. Sv. Pismo pa pravi: „Zobston se trūdijo delavci, če Gospod ne zida hiše!“

Če teda svet šče mir, ga more delati z Bogom, s Kristušom! Na njem ga more zidati i graditi! „Mir vam dam, svoj mir vam zapústim, ne kakšega vam da svet, vam dam jaz!“ To je, pravi istinski mir je dar Boži.

Mir z Bogom! Kak, če pa ete svet nešče Boga. Če modrijašje toga sveta neščejo priznati nad seboj Boga, kak naj imajo teda z njim mir. Svet bo mogeo najprle postaviti Boga na njegovo staro mesto, dati Bogi to, ka je božega, samo te bo prišeo pravi mir na svet!

Mir z bližnjim! Podlaga je za te mir lübezen: „Lübi svojega bližnjega.“ Ali kak, če pa svet pozna samo sebe: Jaz! Vse, ka je ne jaz, pa sovraži i preganja! Zato bo svet mogeo najprle razoroziti samoga sebe, grešne strasti, zavist — nevošččenost, samolübeje — gizdo, poželenje oči po bogastvi, mržnji i sovražnost do bližnjega, tedaj se bo začeo zoriti mir!

Mir, seboj! Dokeč je greh i krivica v nas, ga nemremo meti i zadobitti. Vse to moramo prle scistiti iz srca, če ščemo najti mir! Lepe so reči od mira, a nam ga ne dajo. Krivice, hüdodelnosti, greh moremo vničiti. Samo čisto srce ma i najde svoj mir!

Gospod, pridi k nam! Želi i vošči nam svoj mir, daj nam ga, šteroga nam ete svet dati ne more! Daj nam spoznati i včiniti to, ka je potrebno, ka je predpogoj za tvoj sv. Mir!

Od aprila 1. stanejo Novine na leto 18 Din., na mesec 2 Din., na skupni naslov.

Po katoličanskem sveti.

Francozki inženirje so v pretežnoj večini vsi združeni v katoličanskem drušvi.

Svetoletnih romarov v Rim je prišlo iz celoga sveto okoli milijon.

Tak dela lübezen. Gospej voditela avstrijske vlade Dr. Dollfusova i Miklasova sta ustanovile društva ali „stole sv. Elizabete“ za pomoč siromakom. Sama vojska njima je pomagala nabirati milodare za siromake. V samom Beči je razdeljeno 120 jezero porcij jela i krüha pa 200 voz obleke za siromake. Bogatejši Bečani so v lastnih hišaj nahranili 12 jezero dece k božiči i mlekarne dnevno poklonijo za siromake stojezero litrov mleka. Se čüdivamo, če Avstrija šče prva vrediti državo po navukaj svete kat. Cerkve? Ne čüdivajmo se. Gde je lübezen do siromakov doma, tam je tudi Bog doma. Zato se je posrečilo Avstriji zatreti brezverski socialni demokratizem i komunizem.

Dar društvi za razširjenje vere. Društvo za razširjanje vere v Rimi je dobilo l. 1932—33 za podporo misijonov 45 milijonov 68 jezero 440 lir. To je okroglo sto milijonov dinarov. Za skoro 400 milijon katoličancov je to mali dar.

Umetnikov sv. meša. Umetniki, kak glazbeniki, igralci, podobarje, slikarje, pesniki i kniževniki so dali služiti v Milani za sebe sv. mešo. Slüžjo je milanski nadškof i kardinal Schuster. Po sv. meši je cerkveni dostojanstvenik držao na umetnike govor, v šterom njim je naglaso, da so ravno s tem postali pravi umetniki, ka so se zbrali pri sv. meši, štera je lepota nad vsemi lepotami.

Med blažene so spisani trije jüžnoamerikanski, jezuitje, ki so krv prelejali za Jezušovo vero. Tej so: Roko Gonzales, Alfons Rodrigues i Ivan del Castello. Vsi novi svetniki, prosite Jezušovo prebito Srce za povrnenje pregrešnoga sveta.

Jezuitov je na sveti 23 jezero 673. Najveksi delokrog majo v misijonarskih pokrajinaj, gde zadržavajo 49 bolnišnic, 133 ambulanz za zdravljenje, 107 sirotišnic, 17 malih seminšič, 8 vseučilišič, i kolegijov, 47 višjih srednjih šol, 3800 šol z 280 jezero šolari, 15 tiskarn i vrejüjejo pa izdavaju petdeset listov. To je delo za bože kralstvo. Najlepši venec Jezuitov je pa mučeniški. Dozdaj je 1058 Jezuitov prelejal krv za Jezušovo vero. — Med pogani vrejüjejo 50 listov. Zakaj to? Zato, ka se Bog i düše napadata po lagojih listaj. Dober list je misijonar. Če ga ne podpiraš, ne maraš za božo čast i za zveličanje svoje düše. Misliš, da bi mi pisali Novine i druge naše liste, če ne bi bilo slabih listov, ki düše pogüblajo. Nikdar ne. Naj te rešimo, zato se mučimo za tebe. I ti nas ne bi podpirao? Misijonarje so uredniki kršćanskih listov, podpirajte je.

P. Sutter:

Šatan v Illfurti.

Istinska zgodba.

Zgled ob sedenja dveh dečkov od hüdobnoga düha v našoj dobi.

Prestavo iz češčine Alojzij Nemeč.

XIII. Cerkvena komisija.

Minolo je nekoliko let, prle kak se je püšpekov urad izjavo od stanja obeh dečkov. Püšpek Raess se je obnašao jako nezavüpnno i se je dao osvedočiti, da je obsedenost istinita najprle samo od za to določene komisije. Voditeo toj komisije so bili nadplebanoš iz Alkircha, kanonik Lemaire, na šteroga vzpodbüdo so püšpek določili 1869., da naj se začne cerkveno preiskavanje toga dogodka.

Dne 13. aprila so se napotile kotrige ustanovlene komisije, kanonik Stumpf, superior velkoga semenišča v Strassburgi, Apolarer Freyburger, nadplebanoš iz Ensisheima, i Mihael Sester, plebanoš iz Müllhausena, v Illfurt, da bi to delo končali. V nenavzočnosti g. domačega plebanoša jih je pelao župan skoz zadnja vrata v hižo Burnerovo, da jih dečka ne bi mogla prle zapaziti. Ravno so najšli mater z Leopoldom, šteri je sedo pri stoli i se zabavo z namotavanjom špul. Njegov mlajši brat pa je nekam odišeo.

Politični pregled.

Rovarenje proti državi.

V Beogradi je več lüdi obsojenih na smrt, ar so rovarili proti državi. Tak je tudi po drugih državaj. V Washingtoni v Ameriki so komunisti šteli vse železniške postaje v zrak lüčiti, ka bi se tak ležej polastili oblasti. V Franciji so odkrili v zvezi s sleparom s Stavinskijom špijonstvo proti državi. V Avstriji se rova proti državi. V Nemčiji prek stojezero lüdi je zapretili, ka so se pregrešili proti državi. I tak ide to naprej po celom sveti, po vseh državaj. I zrok vsemi tomi? Zavrgli so narodje Očo, Branitela, Vzdržaviteľa i Osrečiteľa države: Boga. Gđa on pride nazaj na svoje mesto, bo zadovolnost, bo pravičen zakon, bo mir, bo vse. Dokeč pa njega ne postavi svet na prvo mesto, de se vse majalo i kak Rusija svedoči, tudi zmajalo.

Polsko—Češka svaja.

Zavolo ozemla Teschen, štero so dobili po mirovnoj pogodbi Čehi, se dva bratska naroda svajüjeta. Dr. Beneš, češki zvünešnji minister je mišljenja, da se lejko pomirita obe državi, če se samo ščeta.

Nemčija.

Zdaj, ka je Mussolini skleno pogodbo z Avstrijov i Vogrskov, se Nemčija obrača proti Jugoslaviji i Polskoj. To je opazo tudi Mussolini, zato pa nagovarja Grke, naj odpovejo balkansko pogodbo. Kisilo je jaboko, v štero je vjo.

Pisma naših z tujine

Marly, Francija.

Ednoga dneva sam se pelao z biciklinom do mesta po ravnoj cesti. Srečao sam ednoga mladoga dečka. On me stavo i sva se po po francusko pozdravila. Me lepo proso, naj njemi dam par frankov, ka je gladen i brez dela pa nema pejnec, ka bi si küpo krüh. I jaz sam ga spoznao po guči, ka je pač on tudi slovenskoga roda. Pitao sam ga čí je Jugoslav ali Polak. Mi odgovori, da je Jugoslav. No dobro, če ščeš, hodi z menom, jes ti poiščem mesto. I sam ga spravo do ednoga kmeta. Te ga je sprijao. Ali on neje dugo delao pri tom kmeti, samo petnajst dni, v nedelo zajtra je proso penoze ka je zaslüžo, ino je odišeo v oštarijo. Tü je tak dugo pio, pokač vse nej zapio. Kak svinja se zapojo i nazadnje so ga vlekli vö z oštarije kak praščička s hleva.

O ti nesrečen alkohol ka delaš? Jemleš poštenje, delaš sramoto i pogüblaš mlade düše v tujini. Ve čí bi si vsaki delavec naroči Novine i Marijin list, te ne bi bilo telko mladi pogübleni v tujem kraji! Pri Bogi bi si vekšo čast zaslüžili zato, ka bi pod-

pirali naš slovenski kršćanski tisk. Vsaki delavec se more obraniti i od pijanstva i od drugoga greha samo tak, čí si naroči kršćanske liste kak Novine i Marijin list, te ne bude pogübleni niti eden naš dober kršćanski delavec. Jugoslovenski delavci! Ajdmo naprej na delo. Ne dajmo se v roke šatanom.

Rapoša Štefan, iz Lendave.

Starišje! Prečtite dobro to pismo i mislite na düše svojih v Franciji! — Vr.

Ka more biti tomi zrok?

Pred ljubljanskim sodiščem sta dosmrtno vozo dobila Herle Valentin i Trdin Anton, prvi, ar je za peneze vmoro Trdin Valentina, drugi pa ar ga je najeo za peneze. Prvi je sörja pokojnoga, drugi pa pravi brat, ki je nečisto razmerje meo z pokojnoga ženov. Žena pokojnoga je znala za namen dva hüdodelnika i jiva je nagovarjala k vmori, zato je dobila 14 let voze. Državni pravdnik je zahtevao za vse tri smrtno, kazen, ar je te greh včinjen premišleno i je še bio bole pripravljen kak greh bratov Malijov, šteriva sta vmorila, kak smo poročali ednoga ženo, Amalijo. Grozno se širi med našim ovak zdravim narodom greh nečistosti — i po njem vmor, zato se mora ostro kaštigati. Tak je gučao državni pravdnik. Kak pri Malijovom lüdomorstvi je nečistost dala vmoriti pobožno žensko Amalijo, ravnotak je Trdin Antonija, žena vmorjenoga Valentina živela v nečistosti z možinim bratom i sama priznala, da dete, štero je mela, ne od moža.

Spodobna hüdobija se je zgodila tudi na Štajarskom, kje je žena zagiftala moža, ar je z drugim držala. Ka je zrok toj velikoj pokvarjenosti v Sloveniji, gde vendar se teliko trüdi dühovništvo za rešenje düš? Neki se izgovarjajo na bojno, štera je narod pokvarila. Deloma majo prav, ali vekši deo zroka ne leži tü. Gde pa de? Mi ga vidimo v sledečem. Hüdoba se je vrgla na dobro slovensko lüdstvo, da bi je pokvarila po slabih društvaaj i časopisaj, po slabih igraj i prireditvaj. Brezversko vzgojena gospoda i dobičkoželna podeželska napolgospoda je vidila svojega sovražnika vu vdanosti do Cerkve i njenih dühovnikov. Zato je začela blatiti Cerkev, dühovnike, redovnike, smešiti vero i lüdi odtrgati od Kristuša. Cerkev se je začela braniti, ar se je düžna bila braniti. A ta obramba ne bila dostokrat na mestu. V cerkvi se je pobijao krivi liberalizem, ne se je pa glaslo Kristušov navuk v svojoj razumlivoj prostosti i lepoti. Dühovščina se je vrgla na društva. Tü se je mučila čez moči, vnoči i vudne pa zgüblala svoje moči, štere bi mogla potrošiti v spovednici i vodstvi düš zvün nje. Seje, sestanki, shodi, konference, tabori, igre predstave, pesmarska društva i sto takših toti dobrih, hasnovitih, a ne potrebnih reči

dobi. Pri tom dela grda znamenja i se vuja kak čí bi ga sršen pikno.

Leopold pri tom dogajanji ne da nikšega znamenja od sebe. Tü pa tam samo malo pogleda na brata. G. Stumpf ponüdi zdaj tudi njemi svetinjico. I glej, dečko v megnjenji odskoči od njega i vrže svoje špule vkraj. Obraz njemi zagori kak ogen. Gđa pa zapazi, da ga ne mantrajo več, se zmiri, zbere špule, je položi v kišto i sede skromno za sto.

Gđa pa Freyburger i Sester k njemi sedeta, je le nekam zmešani i se odmekne od njiva k zidi. Pomiri se samo te, gđa vidi, da se za njega več ne brigajo. Po podi pa zbira papirnate odrezke. Ali njegov obraz kaže skrb i strah pred novim napadom. I na toga njemi je ne trbelo dugo čakati. Tresch njemi je naime poškropo roke z blagoslovenov vodov, to je zadostüvalo, da je včino vse, naj more samo kem prle vüjti iz hiže. Ali gđa vidi, da se nemre rešiti z begom, se brž skrije pod sto. Tresch ga brž potegne izpod stola i ga posadi na klop poleg superiora Stumpfa, naproti obema drugima gospodom. Leopold se na konec klopi, obraz ma miren, oči zaprete. Ta klop je naslonjena na postelne nogače, postela pa pokrita z vunatnim modrim gornjim prtom. Dale.

„Gde se more pali Jožef patikati,“ je pravila mati, „ve je pa ravno malo prle tü bio? Ali je pali skočo skoz okno?“

Po kratkom iskanji je bio pobegnjenec najdeni, Skrio se je v sosednoj hiži pod posteo i so ga mogli odtec po sili vlečiti. Zdvojenec se je brano i si kakših 10 minut skrivao obraz v dlani. Tresch je pazo, da je ne mogeo znova vüjti.

Leopold pa je šče zmerom bio zaposleni s svojim delom. Na obiskovalce je napravo dober vtis. Njegov mir i skromnost, njegov odkritosrčni pogled, njegova brezskrbnost združena z nekšov žalostjov i trüdjavov njim je bila preci po voli. Ali nasproti tomi je meo Jožef izraz i pogled pravoga falota, zanikojnca, brez vsake resnosti, oči v zemlo obrnjene, vsikdar pripravleni, da bi včino kakšo norijo, je bio zahrbtn, hüdoben i nemaren. Njegove trdokornosti ne strlo ne prigovarjanje, ne bitje.

Superior Strumpf njemi ponüdi najprle blagosloveno svetinjico. Dečko včasi skoči k zidi. Ar se pa dale nemre ognoti, zbije svetinjico iz rok; se mlati i brani tudi z brsanjom. Župan pobere svetinjico i njemi jo da küšnoti. Dečko vzplameni v naglih čemeraj i prisoli župani ništerne vroče vdarce, štere pa včasi tudi nazaj

za zveličanje, je spodrinilo potrebno: spovednice so stale prazne, obhajilne prečke zapuščene, cerkvi se praznile i narod se je odvado od večernic, ar se je privado k igram i drugim zabavam.

V „Vzajemnosti“, duhovniškom listi so se prebridko pritožavali duhovniki iz Slovenije, keliko duševnoga kvara so njim napravile igre, pač vse zvüenešnje forme popožnosti. Te pritožbe pokažejo na vretino, odkod izvira surovost i pokvarjenost slovenskoga naroda: *notrašnja bobožnost se je zamenila z praznov zvüenešnostjov*. Parade, nastopi, manifestacije, tabori, shodi, igre i spodobno je podrinilo *borbo proti grehi i iskanje Kristušovoga düha*, pa se zadovolilo s tem, ka je narod ploskao i bio zadovolen z uspehom prireditve. Tü je vretina nesreč za teliko düš. Zato je pa greh raseo dale, neopaženo, tiho i rodi zdaj sad v Malijaj, Trdinaj i drugih nesrečnih žrtvaj. Prireditve, igra, nastop i spodobno v krščanskem dühi naj bo, a nikdar ne na škodo *notrašnjega duševnoga življenja*, nikdar ne na škodo posvečujoče milošče, nikdar na hasek greha. V Slov. Krajini v stoletaj ne bilo teliko hüdobije, kak v teh par letaj, gda se je pravo notrašnje življenje začelo zamenjati z iz Preka prinešenov zvüenešnjov, paradnov pobožnostjov. Nazaj h Kristuši slovenski narod v Slov. Krajini i prek Müre! Notrašnje življenje si krepimo z gostov spovedjov i prečiščavanjom, pa iz toga življenje naj rastejo naše tü pa tam se prikazajoče igre i predstave, pa zginejo strašila Malija i Trdinov z naših milih domov.

Slovenska krajina.

Ka dobi naročnik Novin?

1. *Kristušovoga düha*; 2. vsaki tje-den sv. mešo, da se reši vseh düševnih i drügi nesreč i srečno vmerje; 3. pomoč po smrti po tjedenskih svetih mešah; 4. brezplačne navsete v listi; 5. brezplačne prošnje za pomoč v nesreči; 6. molitve siromakov i blagoslov pa smilenje njihovoga Oče, Boga, ar čisti dohodki Novin se obrnejo na pomoč siromakom. *Novine stanejo na skupni naslov samo 2 Din. mesečno i dajo vsakom narochnik za polovično ceno veliki kalendar Srca Jezušovoga. Če štiri narochnik ma kakše namene, ka bi se za nje mešüvalo, molilo, naj to sporoči vredništvi. Kak i to će bo poslühnenjen. V zahvalo naj poslühnenjen spravi nove narochnike Novinam i sam tüdi stanoviten ostane pri njih. To naznanjajo vsakom naše krščanske „Novine“.*

Dnes ali vütro vam pride prav eto obvestilo: Što išče vajenca za trgovino ali obrt, što bi sprejeo iz smilenja kakšega siromaškoga otroka v začasno oskrbo ali za svojega, što išče pastira ali varvanko, ali nüdi kakšokoli nameščenje za moške ali ženske, za dalšo ali kračšo dobo, kak tüdi vsaki, ki si v svojoj težavi sam ne more ali neve pomagati i vsaki, ki je pripravljen v prostom časi delati za „boži lon“ (po navodilih društva) bodisi v mestu ali na, deželi, v korist trepečega bližnjega, naj sporoči svoj naslov na: *Dobrodavno društvo „Varstvo“ v Ljubljani, Tyrševa (Dunajska) cesta št. 17.*

Brezovica. Med misijonske brate je sprejeti Špilak Jožef, bivši širiteo naših listov, v Grobljah na vüzemski pondelek. Čas poskušnje je dobro prestao. Prosi vse tretjerednike, naj molijo za njega, ka stanoviten ostane. Mi ga pa prosimo, naj moli za svojo rojstno ves, štera je po njegovom odhodi zavrgla naše krščanske Novine. Niti ednoga narochnika nega na nje. Ka zakaj, nišče neve za zrok.

Na podporo naših listov so poslali: Kozar Julija iz Francije 3 Din 85 p. Lebar i Frumen Matjaš iz Francije 5 Din i 90 p., Trplan Frančiška, doma iz Kükeč, v Franciji Din 36, polovico na Marijin list i polovico na Novine, Kerec Mihael, Villiers, Francija Din 16.—. Bog povrni vsem!

Ki so prijavili krumplice zad-rugi, se obveščajo, da dobijo glas,

gda trgovec krumplice prevzeme. Če bi te prijavili krumplice, gda smo mi obprvim naglasili küpce v Novinaj, bi že davno meli peneze v rokaj, ar smo meli küpce v Zagrebi i Ljubljani za več vagonov. Zrok toj zamüdi pa leži v tom, ka nemajo Novin tisti, ki bi je v prvij vrsti mogli meti.

Küse. Če je mož Franciji, pa se njegova žena doma vlači z možom žene, ki je tüdi v Franciji, je küsa, on pa pes. Tak pravi naš narod. Če je pa nastao sad po tom grešnom življenju i si ga küsa odpravi po kopanju i operaciji, njej pravi naš narod beštija. To pomeni zverino. Pa je ešče več kak zverina, ar ta kaj takšega nikdar ne dela. Naj oblast na lanc dene te vrste küse i pse, ar tej so najbolje nevarni za javnost.

„Prenaseljenost in sezonsko izseljevanje v Prekmurju.“ Pod tem naslovom je napisao naš akademik, g. Maučec Matjaš iz Lipovec lani v „Geografskom Vestniku“ lepo razpravo od svoje rojstne domovine. V toj opišuje keliko je zemle v našoj krajini, keliko je njiv, travnikov pa drugih vrst; keliko je živine i svinj, keliko zemle je prišlo pod agrar i kak je ta pomagala pri vzdigi posestva, kak se je narod povekšavao v broji do l. 1931. gda ga je že okoli 2000 menje kak l. 1921. Nazadnje pa popiše, keliko naših lüdi je šlo na delo, kama i keliko je zaslužilo. Veseli nas to resno delo i bi želeli, da bi je g. pisec nadalüvao i spopuno. Iz srca njemi čestitamo, da se je loto toga prepotrebno socialnoga pitanja Slov. Krajine.

Na znanje tistim, ki so küpili od veleposestva kneza Esterhazija agrarno zemlo i stalne pogodbe neso podpisali. Kral. banska uprava v Ljubljani je te pogodbe zavrnola i zato küpci lejko zahtevajo nazaj svoje vplačane peneze. Vsi naj se priglasijo pri agrarnoj zadrugi v Črensovcih v sredo aprila 11 predpoldnom od 9—12 vüre.

Stariše, ste prečteli pismo Ropošovo iz Francije? Vidite iz njega, da je dosta, predosta prilik v Franciji za pogüblenje Vaše dece! Francuski ne vejo, predge ne razmijo, okoli njih hüdobija i pokvarjenost z edne strani, z druge pa vse prilike na greh. Je čüda, če tam zablodijo? I vi ne bi njim voščili v rastvo, ki jih obvarje gnilobe? Vi ne bi njim voščili poldinara na den v te namen? Toliko košta edna stran naših listov, nikaj ne več? Za düšo svojega deteta, če neščeš to darüvati, nesit stariš, nego pogübiteo lastne dece.

Trnje. Naša vüčitelica gd. Pavlinc Anica, je premeščena v Pertočo.

Gančani. Obiskali so nas kürji tolvajje. Pri bivšem župani so odnesli 12 kokoši.

Črensovc. Kocet Ivani trgovci so odnesli lepe, zdaj sajene cepike mladih jablan.

Bratonci. Pri Mujdricovih so kelecë roke zgrabile 25 kokoši.

Hranilnica in posojilnica v Črensovcih naznanja svojim kot-rigam sledeče: Ar se je začelo delo na poli i bo trpelo do Vseh svetcov, i ar narod zavolo stiske nema posla v posojilnici, *bo ta do Vseh svetcov odpreta samo vsaki petek i soboto od 8—12 vüre.* Teva dva dni naj prinesejo obresti i odplačilo dugov dužniki. Vlagatelje dobijo samo v soboto vö vloge, štere so bile že odpovedane prle iz penez, štere prinesejo dužnicje. Če malo prinesejo, samo malo lahko dobite, če dosta, dosta dobite, če nikaj ne prinesejo, ne moremo nikaj izplačati. Nišče pa ne dobi vloge taki vö, nego jo more prle odpovedati, kak pravila predpišejo. Vloge se odpovejo samo v petek i soboto i se izplačüjejo samo od dobljenih interesov i vrnjenih posojil. V 12 letaj vsaki pride do svojih penez, nišče nikaj ne zgübi, ar v 12 letaj dužnicje morajo svoj dug plačati. Vsi potrpimo, bodo že bolši časi tüdi — Načelstvo.

O. Romuald (1721) — Kuret, „Slovenski Pasijon“. Po rokopisi škofjeloške pasijonske procesije iz leta Gospodovoga 1721. Besedilo p. Romualda predelao ino za denešnji oder priredio Niko Kuret. Prolog, predigra, štirinajst slik i zaključni zbor. Glasbene vložke vredio msgr. Stanko Premrl,

ravniteo stolnoga kora v Ljubljani. Redno izdanje „Založbe ljudskih iger“ v Kranji za 1934. Cena Din 20 (za naročnike izdajanj Din 15). Besedilo škofjeloške pasijonske procesije iz 1721, šteroga je objavio 1916 dr. Mantuani v „Carnioli“, je doživelo priredbo za moderni oder. V časi, kda indri vstajajo iz zaprašjenih knjižnic stari teksti i je sodobni prireditelje vračajo modernimi odri (primerjaj samo snov „Slehnika“!), je prav, da je najstarejši ohranjeni slovenski teaterski tekst rešila pozablenji „Založba ljudskih iger“. Knjižnica vsebüje poleg uvoda izredno izčrpno navodilo za uprizoritev z načrtom i slikami krstne predstave v Kranji 1932. Glasbeni vložki so izišli posebi (Din 10) v uredbi msgr. Stanka Premrla i se naračajo pri „Založbi ljudskih iger“ v Kranji.

„Pčela“ se zove mesečnik, štiri izhaja v Zagrebi na hrvatskom jeziki i piše za rojara potrebne reči. Cena na leto 30 Din.

K Mariji na Trsat romano k Risalam s posebnim romarskim vlakom. Polovična voznina, brezplačen izlet z ladjov po morji na otok Krk. Što ide z nami, naj se taki prijavi. Do 15. aprila moramo meti zadostno številu romarov. Romarski list „Preporod“, kje so vsa podrobna pojasnila, dobi vsaki zobstoj, če ide potem z nami ali ne. Javite svoj naslov po dopisnici na naslov: „Sveta vojska“, Ljubljana, Dunajska cesta št. 17.

Gančani. Pri nas bomo dečki priredili 8. aprila dnes po večernici ob pol štirih zanimivo igro „Najdenček“ in burko „Dva gluha“. Igra se vrši v šoli. Pri prireditvi tüdi nastopi domači pesmarski zbor. Pridite vsi, ne zamüdite lepe prilike. — Gančki dečki.

Iz letnoga poročila Kmet. odbora v srezi D. Lendava. Zraslo je na hektari metrov: pšenice 11, ječmena 9, žita 11, ovsa 12, kukorice 19, graha 22, grahke 9, krumplinov ranih 26, kesnih 30, petržla i cukovice (burgule) 46, čarne detelce 35, inkarnatke 40, lucerne 43, krmske rastline 40, hajdine 9, repe 51, sena 18, na navadnih travnikaj, na umetnih 45; pašniki nosijo 6 metrov krme na hektar. Te izkaz pomeni, da naša dobra zemla malo nosi. Koliko več nosi na priliko slaba zemla v Nemčiji. Če dobi drenažo naša mokra zemla (odvodne cevi), bo dosta več nosila. Naj kmetijski odbor misli na to prepotrebno reč.

Ne zadovolji nas odgovor. Odpušćena držina na veleposestvi pri Gradi je prosila agrarno oblast, naj njej razdeli 36 oralov veleposestniške zemle, štera je pušćena za supermaksimum. Agrarna oblast priznava v svojem dopisi, da so med odpüšćenov držinov siromacije, a pravi, da ne more pomagati, ar je ministerstvo rešilo te supermaksimum. Mi pa pitamo agrarno oblast, zakaj se pa ne izvajao agrarni zakon, gda se je zemla delila, zakaj se je zemla ne podelila tem siromakom, ki so je v prvij vrsti potrebni? Ve zakon tak pravi, ka se v prvij vrsti more tistim zemla podeliti, ki so je najbolje potrebni? Zakaj se je to ne zgodilo? Leta 1932. se je določo te nadmaksimum. A v tom leti i v hipi določitve supermaksimuma so tej siromacije že tü bili. Zakaj se je spozabilo na nje? Što je kriv? Jeli so se nej glasili? I če so se glasili, zakoj neso bili sprejeti med agrarne interesente? Lejko se njim je obečala odpravnina za telikoletno ver-no slüžbo? Zakaj so je ne dobili? Zakaj so bili vrženi na cesto v najhüjšoj stiski? Ta i sto drugih pitanj čaka tü odgovora. To, ka g. Hartner, ki je veleposesivo küpo, nema ešče pogodbe potrdjene, nikaj ne računaj pri pitanji teh siromakov. Tü se ide samo za edno principielpno rešenje. Kakšo odškodnino dobi — ar jo dobiti mora — držina veleposestva pri Gradi i povsod? To pitanje mora agrarna oblast za vso držino veleposestev rešiti i gda je reši, te obleče te nage sirote i je hlačne nahrani, prle pa nikaj ne. To je naš odgovor na dopis agrarne oblasti, ki smo ga dnes tjeđen ma zadnjij strani Novin objavili.

Vinarsko društvo v D. Lendavi ma svoj redni občni zbor v ne-

delo dne 15. aprila t. l. ob pol 10. vüri dop. v „Kroni“. Predavao de od vinarstva prof. Vojsk iz Maribora. Vsi vinogradniki se vabijo.

Slika iz lendavskih gor. Šmarnica je nej dober pajdaš. Glejte! Stari goričanec je šo z ženov z gor, šmarnico sta si za pajdašico zela na pot. Goričanec je spejvao: „Mi goričanci vino neodamo, ar je sami piti dobro znamo.“ Goričanka pa spejvala od „Nebeske Kralice“. Nato se šmarnica svadi ž njima pa jiva začne pošikavati. Najprle vdere goričanko, ka je odletejala prek grabe, janke so njoj glavo pokrile. V grabi pravi goričanka mož: „jaj, tak sam slaba, ka me ne držijo noge, daj, ka bom ednok pijla, bom včasi močnejša, pri gorica sam nej mogla piti, sam nazadnje posili tri kupice spila.“ Mož njej pravi: „na pij, ve bom jaz tüdi pio, ka sam fejš žeden“. Žena je ešče malo zaspejvala: „o bojdi nam vsem pomočnica, veselja si našga serca...“ Kanta pa prazna postala. Goričanka pravi mož: „zdaj sva pa vse spila, gda pa domo prideva, pa nova mela nikaj, pa ravno te va najbolje žedniva.“ Goričanec odgovori: „odiva nazaj h goricam.“ Goričanki je to jako povolno bilo. Pravi: „tam mava kolbas, nama ga s küham, vütro de pa nedela, pa va tam lejko Boga molila.“ Pa tak sta tüdi napravila. Odišla sta nazaj h goricom, žejo sta si pogasila, pa v pondelek sta klükala domo z erdičimi nosi. (Žalostno! Vr.)

Pozdrav pošila i vse dobro žele celoj Slovenskoj Krajini posebno svojim starišom, brati, rodbini i vsem lipovskim deklam, Miholič Marica v Beogradi, iz Lipovec. Vrečič Frančiška, Martenheim, Francija; Škafar Vinko, Bergeres, Francija; Balažič Ančika i Marta, Francija; Ropoša Štefan, Marly, iz Francije, Denša Ivan, Chicago, vsem čtevcom Novin, Marijinoga lista i M. ogračeka.

Kratki glasi.

Moricë sodnika Princeja so zgrabili i zaprli v Parizi. Štirje so. Bili so veliki kortešje nešterih poslancov.

Slobodnozidarje v Parizi so v velikom strahi, ar se je odkrila njihova zveza s sleparom Stavijskijom. Zato so spravili vse svoje društvene spise v Bruselj, v Belgijo. Nekaki so njim v društveno dvorano v Parizi metali že bombe. Zato so se zbojali.

Novo strašno granato je iznajšeo Anglež Hartfeld. Granata prebije oceo, potem še leti 15 kilometrov daleč i samo zatem razpoči. Angleška vojska se opremi s temi granatami.

Čebelne panje prazne in suhe jagnjedove deske za napravo panjev proda **Mursa na Krapji. p. Ljutomer.**

DRAŽBENI OKLIC.

Podpisano sodišće bo prodajalo v spodaj napovedanih dnevih nepremičnin last zavezane stranke Szapary Ladislava, veleposestnika v Murski Soboti in sicer kakor sledi:

Dne 23. aprila 1934 ob pol 9. uri na licu mesta v Vaneči vl. št. 10 gozd v cen. vredn. 4902 Din najmanjši ponudek 3268 Din.
Dne 23. aprila 1934 ob 11. uri na licu mesta v Bokreči vl. št. 23 hiša, vinograd in njivo cen. vredn. 97460 D. najm. pon. 64973 D.
Dne 24. aprila 1934 ob 9. uri na licu mesta v Vučij Gomili vl. št. 154 gozd v cen. vredn. 1,021.800 Din najm. ponudek 691200 D.
Dne 28. aprila 1934 ob 9. uri na licu mesta v Krajni vl. št. 1 gozd v cen. vredn. 37476 Din najm. ponudek 24984 Din.
Dne 30. aprila 1934 ob 8. uri v Murski Soboti sami vl. št. 801, 826, 1, 808 grad in park ter druga poslopja, pristava, travniki in njive.
Skupna cen. vredn. 2,094.645 Din 25 p najm. pon. 1396431 Din.
Dne 1. maja 1934 ob 8. uri v Murski Soboti sami vl. št. 801, 826, 1, 93 gosp. poslopja, travniki, pašniki
Skupna cen. vredn. 1,709.812 Din 50 p najm. ponudek 113954 Din.
Pritiklin ni.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglasiti pri sodišću najpoznejše pri dražbenem naroku pred začetkom, dražbe sicer bi se jih ne moglo več uveljaviti glede nepremičnine v škodo vdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišća, zlasti pa radi vrstnega reda skupin, ki pridejo na dražbo v Murski Soboti.

Sresko sodišće v Murski Soboti, odd. IV. dne 26. marca 1934.

Najden je letalec Ljapidevski z svojim radiotelegrafistom Petarovom na ledi. Oba ešče živeta, čeravno sta preveč zmučeniva. Čakajo pa ešče rešitve moški na ledolomilci Čeljuškin, šteri že od 10. augusta lanskoga leta se borijo na ledi z gladom i smrtjov. Ljapidevski je rešo z letalom ženske i deco, šteo tudi moške, a viher je vničo letalo i sam bi skoro postao žrtev svojega junaštva. Junaški letalec je izjavo, da bo pali leto ponosrečenim na pomoč, gda se okrepi.

V Australiji so se domačini poriberili proti priseljencom, tem zažgali hiše i jih več spoklali. Mrtva sta tudi eden Črnogorec pa eden Dalmatinec.

Austrijska železniška družba, lastnica železnice Radgonja—Ljutomer je pri Zvezi narodov zatožila našo državo zavolo odškodnine. Zveza narodov bo zadevo ešče ednok preiskala i te izda svoj odlok.

Joško Maučec:

Spoznajmo slovanske narode!

Čehoslovaška republika.—Verskoprosvetne razmere.

Čehoslovaško republiko sestavljajo različni deli, ki so bili prle pod Austrovogrskov monarhijov. To so: Češka, Moravska, deo Šlezije, slovaški deli Vogrske i Karpatska Rusija. Meri 140.000 km², ma pa blüzi 14 milijonov ljudi, tak da pride na en kvadratni kilometer približno 97 ljudi. Čehoslovaška je med vsemi slovanskimi državami najbole gosto naseljena, ar ma jako razvito industrijo. Glavno mesto Praga se naglo razvija i bo skoro postala milijonsko mesto. Praga je ne samo sedež predsednika republike i vlade, liki je tudi kulturno središče češkoslovaškoga naroda. Prago najbole diči staroslavna univerza, na šteroj predavajo najboši sodobni vučenjaki, tak da je v zadnjem časi praška univerza postanola edna od najboših univerz v Evropi. Češkoslovaška je bogata na rüdaj, zato je tak mogočno razvita industrija, posebno tekstilna industrija; češko blago je znano tudi pri nas, kak jako lepo i trpežno. Tudi polodelstvo je dobro razvito, češki kmet pozna umetno

Nemška znanstvena ekspedicija raziskavle najvišišo goro sveta 8884 m visiki Mont Everest v Aziji.

gnojilo že v največšoj meri. Nepismenih ljudi med Čehi skoro nega, več pa jih je med Slovaki, šteri so bili 1000 let pod Vogri, zato je njihova zgodovina i skoro vse življenje jako spodobno zgodovini i življenji naše Slov. Krajine. V mednarodnom sveti ma Čehoslovaška od vseh novih držav največ ugleda i vpliva, ka je zasluga napredka, ki ga je dosegnolo njeno ljudstvo. Čehoslovaška republika je v zvünešnoj politiki na strani Francije, pač pa je tudi članica Male antante, v šteroj ma glavno reč njeni zvünešnji minister Beneš.

Že ime države same nam pove, da poleg narodnih nemških i madjarskih menjšin, v njej prebivata dva naroda, ki mata vsaki svojo zgodovino, kulturo i jezik i ki sta dale državi tudi ime, to so: Čehi i Slovaki; Slovakov je približno tri milijone.

Čeravno je Čehoslovaška najbole demokratična država med slovanskimi državami, se vendar v velkoj meri kratijo Slovakom pravice, ki njim idejo po božem i narurnom zakoni. To se najbole vidno kaže v kulturno-prosvetnom pogledi slovaškoga naroda, posebno v zadnjem časi, gda je prosvetni minister dr. Derer. Slovaško šolstvo od najvišišega do najnižišega je poplavleno po čeških vučitelaj i pro-

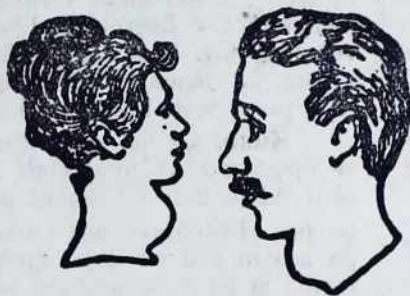
fesoraj, kak se najbolje pokaže v gimnazijaj i na slovaškoj univerzi v Bratislavi (Požun), ki je glavno mesto Slovakov. Tak so na toj univerzi samo štirje profesorje Slovaki, druga velka večina pa so Čehi. Tudi dosta inači je ne z drugimi državnimi uradniki, povsedi so močno zastopani Čehi, celo v največših slovaških uradaj, čeravno da majo tudi že Slovaki skoro zadosta šolanah domačih ljudi. Dale.

Zdravstvo.

Fond za zdravstveno obrambo dijakov.

Zakon od zdravstvene obrambe dijakov predvideva posebni fond, v šteroga ti morajo plačuvati vsakše leto, gda se vpišejo vsi vučenci srednjih, meščanskih i strokovnih šol (zvün tistih, šteri se zdržavlejo iz javnih sredstev) po 20 Din. V našoj banovini mammo 71 takših zavodov z približno 20 jezero vučenci, šteri plačajo na leto v fond 40 jezer dinarov. 35% fonda ide v Centralni fond v Beogradi, 65% fonda pa se devle v Hipotekarno banko v Ljubljani i ga upravlja posebni odbor, šteroga tvorijo po zakoni predstavniki prosvetnoga oddelka i oddelka za socialno politiko i narodnoga zdravja banske uprave, ravniteo Higijenskoga zavoda i eden ravniteo srednje ali strokovne šole (na sedeži banske uprave. Te čas so v odbori fonda: načelnik prosvetnoga oddelka banske uprave g. Breznik Josip, zdravstveni nadziratoe banske uprave g. Mayer Ernst, ravniteo Higijenskoga zavoda dr. Petrič Karol, šterižje tudi

KROF-OTEČENI ŠINJEK!

je obolenje ščitne zleze, štera se more pravočasno vrüčiti, ar se ovak delo te važne kotrige v njenom deli kak obramba proti čemeri vse bole prepreči, i zavolo toga lejko nastopijo slabi, a na gosci i nevarni pojavi.

Zdravniška znanost je povedala, da so soli, štere vsebujejo jod, pri raznih formaj krofa posebno dobrog delüvanja. Mnogi betežniki so napravili z porabov našega jako prostoga

HIŽNOGA PITNOGA ZDRAVLENJA

hiter, čisto neškodliivi vpliv na beteg. Vsaki, ki bolüje na krofi, ma otečeni šinjek, otečene zleze, naj prosü našo knigico, štero

ČISTO BREZPLAČNO

pošlemo. Edna karta zadostuje. — Poštno zbirališče:

GEORG FULGNER, BERLIN-NEUKÖLLN
Ringbahnstrasse 24. Abt. P. 95.

skim kühnjam v Ptuij, Slovenjgradci i Vojniki, 1000 Din, podpore Zdravstvenomi domi kraljice Marije v Št. Vidi nad Ljubljanov, 5000 Din., Centralnomi Zobnomi ambulatoriji, za popravljanje zob sirmaškim vučencom, 10000 Din za naročbo kefic za zobe,

misli... Paseo bi svinje den za dnevom, veliko čredo svinj, prascov, jesti pa nikaj?

Deček je na šörko zamahno z rokov:

— Gospod vučiteo, na njegovom mestu bi jaz taki zaklao edno prase!

Gospodarstvo.

Škropljenje proti krastavosti i črvivosti.

Drügo sprotoletno škropljenje sadnoga drevja je trojno i obvarje sad i listje krastavosti (to je beteg škrlup ali fusikladij) i proti črvivosti (to je jabolčnomi zavijači).

Pravili smo, ka je trojno škropljenje, to se pravi, ka moremo trikrat zaporedoma škropiti i to v določenom časi. Te čas pa mi nemremo določiti, liki nam ga določi boža narava sama. — Poleg toga pa dozday poznano vravstvo, štero je najbole učinkovito, je tudi trojno.

Prvič lahko škropino z 2—3% žvepleno — vapnenov brozgov, šteroj dodamo na 100 litrov 150 gramov vapnenoga arzenjata. Najležejši način je pa nosprasen i nosprasiť. Tevi dve vravsti sta si skoro vednaki. Razlika je samo to, ka moramo dati pred nücancjom nosprasen i na vsaki 100 litrov 1% raztopine 375 gramov negašenoga vapna ali pa 750 gramov pogašenoga vapna. Nasprotno pa nasprositi ne potrebno nikaj dodavati, zato je pa nikelko dragši. Obe tevi vravsti se nücata na 100 litrov vode, 1 kg ednoga ali drugoga.

Nücamo ga tak, ka določeni del zvagamo, strosimo v vodo, dobro premešamo i malo počakamo, ka se prašek rastopi i je škropivo gotovo. (Dale)

VAŽNO! Tem VAŽNO!

potom naznanjam lastnikom mlatilnih strojev in mlinov,

da dobijo po neverjetno nizkih cenah

REMENJE

pri

BADER HERMAN

trgovcu z usnjem

v DOLNJI LENDA VI

Ustanovljeno 1895

Remenje je iz najboljših inozemskih tovarn, dobi se vsake širokosti.

Moja trgovina je v Prekmurju najbolj znana, zaupanja vredna in najstarejša trgovina z usnjem.

Küpimo smetano, kisilak.

Mlekarna Murska Sobota.

PREKOSNICE.

Iz šole v Bajkovcih.

Mala Pepika je pametna školaška, njo ne spravi gospod vučiteo v zadregu. Tak je bilo tudi tisti den, kda je mela rešiti Pepika eto pitanje: ka zdaj dela dober Bog v nebesaj?

— To mi povej, Pepika... Odlično dobiš iz veronavuka i ešče dve pomaranči.

Pepika gleda, ali včasi se znajde. Na smeh se njej raztegne obrazek pa pove:

— Gospod vučiteo, odgovorite vi na to pitanje i jaz vam dam — pet pomaranč.

Pri drugoj priliki so se mali včili od zgüblenoga sina, šteri je mogo svinje pasti, poleg toga pa je ešče strašno stradao. Vučiteo pokaže na sprevednoga Tončka i pravi:

— Ka bi napravo ti Tonček na mestu zgüblenoga sina? Dobro po-

po pooblastili gospoda bana naredbodec toga fonda i ravniteo dr. Lokar Janko. Fond se lejko po zakoni nüca za zdravljenje vučencov, za nabavljanje zdravil, za pošilanje vučencov v bolnišnice, v zdravilišča i v počitniške kolonije, za zdravstveno prosveto, telovno i treznostno vzgojo, za osnivanje i zdržavanje zdravstvenosocialnih ustanov za vučence i za zbošanje zdravstvenih vreditev šolskih poslopij (šol). (Nesmi se pa nikak trošiti za osebne izdatke). V te namene se tudi sredstva fonda rabijo.

Pred kratkim je meo fond sejo, na šteroj je napravo obračun od zdajšnjih izdatkov fonda, razdelo od prejšnjih let ešče ostala sredstva i napravo spored razdelitve fonda za l. 1933/34.

V šolskom leti 1932/33. je bio fond na obrambo vučencov etak razdeljen: Zdravljenje jetičnij v Topoliščici ... 20.500 D. Počitniške (ferialne) kolonije ... 55.000 „ Razširitev zdravilišča (okrevališča) na Rakitni ... 60.000 „ Za zid. šolske poliklinike v Ljubljani 60.000 „ Za zdržavanje šolskih poliklinik v Maribori, Celji i M. Soboti ... 30.000 „ Zdravstvena prosv. telovna i trezn. vzgoja vučencov (na razpolago prosvetnomi oddelki ban. upr.) 10.000 „ Ureditvev šolskih zgradb (šol) ... 4.300 „ Sküпно 239.800 D.

Iz prejšnjih let je ostalo nepotrashenih 34.000 Din. Te je razdelo odbor fonda: po 1000 Din podpore šol-